

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Spre soluția cea mai bună

Familiiile preoțești, în marea lor majoritate, suferă cumplit. Cu salariile derizorii ce au, mai mult numai pe hârtie și acestea, cu venitele, ce nu mai vin, dela enoriași, abia de tânjesc de azi pe mâine. Când apoi se întâmplă ca moartea să răpiască pe bietul cap de familie, cei ce rămân după el ajung de fapt într-o situație de și pietriile să le plângă de milă.

S'a scris mult în chestia prevenirii acestei stări desnădăjduite. S'au preconizat proiecte. S'au făcut chiar și încercări de realizare a visului acestuia visat de atâta vreme, și de atâția. Dar fără să se ajungă la mare lucru.

Credeam însă că acțiunea de auto-ajutorare a preoților pentru cazul morții e pusă deja pe calea cea bună. După multe consfătuiri cu elemente pricepute din cler și dinafară de cler, și după luarea în socotință a debaterilor din sinoadele de primăvară ale anului trecut, Preasf. Alexandru al Maramureșului, vine acum cu o propunere concretă în cauză, pe care o supune discuției sinoadelor din primăvara acestui an, pentru a fi apoi înfăptuită, fără nici o întârziere.

Precisă, bine gândită și clădită pe realitate, — ca, dealtminteri, tot ce pleacă dela acest înalt Ierarh, — propunerea Preasf. Alexandru, face să fie cunoscută, dezbătută și realizată în tot cuprinsul Provinciilor noastre mitropolitane. Reținem din ea: 1. Fondul plănuit se înființează din cotizațiile clerului eparhial, și va sta sub controlul Ordinariatului, fiind administrat de capitulul catedral. 2. Cotizația pentru fiecare caz de moarte al preoților eparhiali se facează în suma de 250 Lei, care urmează a fi reținută din oficiu, din proxima retribuție lunară dela stat a preoților eparhiale. 3. Drept fond inițial, spre a putea fi dat în adevar ca ajutor momentan, se rețin din primele retribuții de după aprobarea fondului, două cotizații în suma de 500 Lei, intrând apoi la fiecare caz de moarte în vigoare dispoziția de sub p. 2. 4. Cotațiile prevăzute mai sus se rețin dela toți preoții Eparhiei Maramureșului cu excepția celor ce fiind membri ai vreunei organizații similare, de care nu se pot desface, ar cere și ar obține expres dela Ven. Ordinariat eximare dela datorile și drepturile impregnate cu acest fond. 5. Din suma realizată de pe urma cotizațiilor, se reține după fiecare caz de moarte al unui membru al fondului, se trec 10% ca fond subsidiar special pentru ajutorare în caz de boală grea (operații, îngrijire în spitale, sanatorii ș. a.) la aprecierea Ven. Consistor episcopal, precum și un minimal procent, fixat prealabil de Ordinariat, ca taxă de administrare, iar restul se pune imediat la dispoziția soției, respectiv altor moștenitori legali ai preotului decedat. În cazul că ar muri dădută mai mulți decât 2 preoți și fondul nu ar dispune de suma fondului inițial menit pentru două cazuri de moarte, la cererea moștenitorilor celui de al treilea respectiv ulterioarelor cazuri de moarte, se va putea avansa ajutorul din alte fonduri, dar numai cu aprobarea Ordinariatului, și pe lângă dobândă obișnuită. 6. Dobânda anuală a fondului va spori fondul subsidiar special pentru ajutor în caz de boală grea.

Ajută-te și te va ajuta și Dumnezeu! Aceasta trebuie să ne fie devisa. Pe înțelegerea statului nu putem conta. Nici pe mâna largă a nu știu cui nu ne putem răzîmă. Tocmai de aceea, nădejdea fiind la Dumnezeu și 'n noi, să trecem repede la faptă. — Căci, cu adevărat, vremea este!

Roma ne așteaptă

Cale des bătătorită — Un prilej rar: Anul Sfânt — Să nu-l pierdem
de P. STRĂJERU

Cetatea Veșnică e o minune ce nici când nu poate fi îndeajuns admirată. Invățații au studiat-o, poezii au cântat-o, toți au proslăvit-o, nimeni însă n'a exhaustat imensitatea ei de valori și străluciri fără seamăn și fără număr. Cel mai scriitor geniu al neamului german, Goethe, după ce petrece vreme mai îndelungată între zidurile ei, îi vede multele și multiplele comori de știință și artă profană și religioasă, și-l urmărește, prin lunga-i istorie de treizeci de veacuri, vrednicile culturale, etice și sociale, nu se poate opri să nu exclame, copleșit de grandoarea viziunii ce contemplant extaziat: Eine Welt zwar bist du, o Rom! Și ca poetul dela Weimar, care numai la Roma, — în atmosfera eternului și-a universalului, ce te împrejmuie aici la tot pasul, — s'a simțit pentru întâia dată împăcat cu sine, fericit într'adevăr și înțelept, așa s'au simțit și se simțesc toți câți se opresc, fie și numai în treacăt, cu gând curat și înțelegător, în acest Loc Sfânt al civilizației și al pietății.

Lumea creștină a fost în clar cu acest adevăr chiar dintru început. Vârhovnicul apostolilor odată fixat aici, Roma devine centrul de greutate spre care ductoate drumurile creștinătății. Sfinți și ereziarhi, împărați și simpli muritori, din toate cele patru părți ale lumii, bătătoresc fără încetare căile Cetății celor șapte coline, oricât de anevoioase ar fi acele căi, și oricât de fără sfârșit. S. Polcarp († 156) aleargă aci din Asia Mică peste ape, dealuri și șesuri. Sf. Ilarie vine (pela 440) pe jos din Arles-ul Galiei până la mormintele Ss. Apostoli Petru și Pavel. Același lucru, și tot „pedestri gressu“ cum notează cronicarul vremii, îl face (în 704) și sf. Wilfrid, vlădicul Jorkului din țara de neguri a lui Albion, în butul celor șeptezeci de ani ce-i apăsau umerii și-i înmuiau picioarele. Și ca aceștia au purces mulțimi nenumărate de pelerini cucernici. Dar ce cătușă nu frânge, și peste ce piedeci nu trece iubirea?

Preafer. Parinte Piu XI declarând Anul Sfânt și chemând la închinare ad limina toată lumea binecredincioasă, a dat dovadă că știe să se mențină într-o tradiție multiseculară, și că a prins și el pulsul vremii și i-a ascultat indicațiile, la fel cu înaintașii săi.

Și aleva. Cel dintâlu care se vede silit să organizeze, în cadre precise și solemne, fluviile largi de vizitatori evlavioși ai Romei creștine, e Bonifaciu VIII. Anul 1300 e primul an jubilar. Acestuia apoi i-au urmat alții și alții, în răstimpuri mai mici ori mai mari, până la cel de acum, care e al XXIV-lea. Ideea e luată din Vechiul Testament. La început să plănuise să se realizeze, — în formă, proporții și revărsări de haruri vrednice de bogățiile și

splendorile speciale ale Noului Testament, — tot la 100 de ani. Clemente VI reduce însă acest interval la 50 de ani; Urban VI la 33, în cinstea anilor vieții pământești ai Mântuitorului, iar Pavel II la 25. Lui Gregoriu XIII și atâta i-se pare prea mult, dată fiind scurțimea vieții omenești, și de aceea dânsul vrea ca jubileele ordinare să se țină tot la 15 ani. Căci de cele extraordinare, — de mulțumită, de expirare ori de cererea vre-unui ajutor ceresc la mare strămtorare, — s'au ținut și se țin destule.

Grație acestei sollicitudinii a urmașilor Sf. Petru, creștinătatea are acum din nou, vreme de-un an, prilej de a scoate cu bucurie și din prisosință, apă din izvoarele harului larg deschise tuturor celor de bunăvoință. Deschise și nouă Românilor ce cu dreptul ne mândrim a fi „fide et sanguine Romani“. Și tare ne este credința că, pe lângă toată criza ce bântuie, excepțional de multă lume românească, fără deosebire de crez religios, va lua drumul Maicii Rome celei bătrâne și sfinte, nouă în deosebi dragă și scumpă. Pregătirile ce se fac în vederea pelerinajilor la Roma de Anul Sfânt până și unde ne-am fi așteptat mai puțin — de ex. între altele, pelerinajul aranjat de „Universul“ d. Stelian Popescu, — ne îndrătuiesc la cele mai mângăietoare nădejdi. Sutelor de mil, și milioane, ce au unduit spre casa Părintelui comun de pe scaunul lui Petru, în decursul vremilor — numai în 1925, și numai pelerinii ocrotiți de Comitetul adhoc de plasare, ating cifra de 513.697 de inși; — oceanului acestuia uriaș ce răzbate prin veacuri purtând, prin mulțimile nenumărate, când mândre cete de cavaleri cu marchizi în frunte, ca cele 400 din Ferrara marchizului Albert d'Este dela 1390; când grupuri de mil și mil de flagelanți, toți îmbrăcați în alb, cu cruci grele în spate, cu piepturile goale, capetele descoperite și picioarele desculțe, sângerând de asprimea drumurilor străbătute, cum erau „bianchi“ porniți din Chieri la 1400; când impozant mănunchiu de peste 100 vlădici răsăriteni, ca cel plecat, la 1825, dela Propaganda la cele patru basilice designate în chip deosebit pentru închinare, (San Pietro și San Paolo de Bonifaciu VIII, San Giovanni in Laterano de Clemente VI, Santa Maria Maggiore de Gregoriu XIII. În 1825 San Paolo fiind rău stricat de foc, a fost înlocuit, pentru visite ploase, cu Santa Maria in Transtevere); zic: tuturor acestora, sigur, și în acest an, li-se vor alătura și ai noștri, ca în 1925, dar în număr covârșitor mai mare ca atunci. — Roma ne așteaptă. Avem de văzut și de învățat multe dela ea. Prilejul e prielnic. Și ar fi păcat de nelertat să-l pierdem.

Studentimea și politica. N'am fost nici când pentru o participare efectivă a studentimii în politică. Frământările acestui fel de a activa în viața socială sunt prea vii, atmosfera în care se desfășură această activitate prea încărcată de miasme pestifere, și mijloacele de care se folosește prea adesea nu tocmai selecte din punctul de vedere al dreptății și moralității, ca tânărul intelectual apucat în val-vârtej să nu capete amețeli, și să nu se molipsească de moravuri ce-l fac impropriu datorințelor sale școlare și muncii serioase din viitor.

Convingerea că politica militantă nu-i pentru studenți, har Domnului, începe să prindă și printre ei. Drept că lucrul nu se întâmplă la noi, dar asta n'are a face. Un curent odată pornit, fie și alurea, mai curând ori mai târziu va ajunge și la noi. Deocamdată semnalăm sub acest respect studiul: „Les jennes catholiques contre la politique” ieșit din peana stud. univ. Ios. Streel, și scos de editura belgiană „Rex.” Recensia măgulitoare ce i-a făcut prof. univ. F. Desonay în „Revue Catholique des Idées et des Faits” din Bruxelles, a atras atenția lumii serioase asupra acestui studiu semnificativ.

Și pe drept cuvânt. Ideile profesate de tânărul student în filosofie sunt pe cât de curajoase, pe atât de întemeiate și bine dovedite. Credința d. Streel este că studentimea, întru cât se respectă, trebuie să se feriască de încadrarea în partide politice. E sub demnitatea lor să se preteze la rolul de bleși agenți electorali, cari au un drept: să-și bată gura în adunări mai mult ori mai puțin populate, și să voteze, cuvânt hotărâtor în ce privește treburile partidului având, de sine înțeles, numai alții, mai în vârstă, mai cu experiență și pricepere. Ceeace înseamnă că se eșofează fără nici un rost, putând să-și cheltuiască energiile tinerești în muncă demnă de idealismul tinerească, și construind ceva pozitiv, nu vânând himere și cai verzi pe păreți. Așa de exemplu, — ideea aceasta o reliefează cu deosebit aplomb, — cât bine n'ar putea face, activând cu desinteres și abnegație, în cadrele Acțiunii Catolice?! Mai ales că după desiluzia încercată cu

„Acțiunea Franceză” a lui Ch. Maurras, tinerețea catolică anevole își mai poate pune cu toată încrederea energiile sale la dispoziția vreunei grupări sociale-politice-culturale care nu prezintă garanța directivei declarat creștine, sub controlă bisericească.

Tineretul nostru ar face bine să mediteze asupra ideilor cărora le-a dat expresie tânărul d. Streel. Nici că a fost vreodată vreme mai potrivită pentru asta ca tocmai agitatele noastre zile.

S'arată zorile la Cib

— Crestături pe răbojul vremii —

Parohiei noastre Cheile-Cibului, din eparhia Lugojului, i-s'a cântat, nu odată, prohodul. Bun este însă Domnul, și puternic foarte, și nu lasă, până în capăt, pieririi pe cel drept al său. Iar credincioșii noștri din Cib printre cei drepți s'au numărat.

Suferințele lor sunt cunoscute. Nu de ieri, de alaltăieri, ci de nouă ani. Li-s'a luat, haiducește, biserica. Li-s'a luat tot așa și puținul pământ bisericesc ce aveau și li-s'au tras, chiar clopotele lor, de îngropare. Și mare a fost bucuria celor ce se înstăpâniseră pe avutul lor.

Ei însă n'au pierdut nădejdea în Domnul. Nici nu s'au împăcat cu păcătoasa parte ce li-s'a făcut. Ci au asaltat cerul cu rugăciuni, și au bătut meru la ușile dreptății de pe pământ. Dacă le-au găsit încuiate odată și de două ori, au revenit iară și iară; odată, de două ori, de nouă ori. Și au tot bătut la ele, cerind să li-să facă dreptate.

Multă alergătură, și lungă așteptare, vreme de nouă ani! Dar nu zădarnică. Dreptatea lor tot s'a dovedit a fi mai tare decât viclenia și samavolnicia celor ce le voiau lor rele. Hârtie dela Ministerul de Interne, purtând numărul 1332, cu datul 12 Februarie 1932, da poruncă Prefecturii de Alba să restituie unișilor din Cib biserica și imobilele ce pe nedreptul le fuseseră luate. Ceeace numita Prefectură a și vrut să facă în ziua de 29 Martie anul trecut. N'a putut însă să ducă la îndeplinire pe dean-

tregul porunca de sus, pentru că reprezentanții puterii de stat au ieșit la fața locului fără jandarmerie (adresa No. 3365—1932 a Mitropoliei sibiene, care afirmă contrarul, pășește alături de adevăr), nu se așteptau la primire cu parî, securi, furci și bolovani, și așa s'au reîntors fără să poată preda adevăraților posesori și biserica, nu numai imobilele celelalte.

Cu siguranța, că și aceasta va urma, bunii noștri credincioși din Cib și-au luat în folosință bunurile recăpătate. Cei ce le scăpaseră însă din mâini nu s'au ostoit. S'au dus să-i dele în judecată pe „uniști” pentru că au cutezat să-și chivernisească averea, deși așa ceva nu intră în vederile unora dintre dominanții urzitori de lovituri pe feleat. — Ei bine, li-s'a înfundat și cu asta. Judecătoria rurală din Zlatna, în ziua de 24 Februarie curent, a dat câștig de cauză unișilor, osândind pe păritori la purtarea tuturor cheltuielilor de proces.

Care va să zică: totuși nu suntem chiar de tot greci: nu ne putem face de cap, fără să ne împiedecăm de legi. Dura lex, sed lex. Ori ești dominant, ori nu ești. — Și iac'asa, la Cib s'au arătat zorile. Acuși are să răsără și soarele. Reposita est haec spes in sinu nostro. Căci cu noi este Dumnezeu.

T. Liviu

Plecarea Cardinalului Dolci. Un bun și mare prieten al României ne-a părăsit. Monseniorul *Angelo Maria Dolci* s'a dus să-și ia în primire noua demnitate de cardinal și principe al sfintei biserici romane.

De despărțire, organizațiile catolice din București au ținut să-l sărbătorească, printr'un festival dat în onoarea lui în sala festivă a școalelor de călugărițe din Pitar Moș, Duminică în 26 Februarie. Public mare și distins, în frunte cu 4 episcopi și cu corpul diplomatic din București, a ascultat cu interes și emoție desfășurarea programului sobru, de înaltă ținută. Au ținut cuvântări Excelențele Lor: arhiep. *Cisar*, *Valeriu Traian Frențiu* și ep. *Majldth*; apoi reprezentanții Acțiunii Catolice din România: prof. *Frollo*, *Dr. Aristotel Banciu*, președ. Agrului București și stud. *G. Rednic*,

Foiața „Unirii”

Conștiința națională și icoana țării

— Reflexii pentru ziua de azi —

de prof. E. Mesaros

Conștiința națională o putem asemăna cu o plantă nobilă. Dacă o cultivăm bine, crește și dă roadele așteptate. În caz contrar e copleșită de buruienile sălbatice, cari sunt curentele rele ce tind la destrămarea statului, și bântue din zi în zi mai tare, ca niște duhuri necurate.

Cu ce putem întări însă conștiința noastră națională? Răspunsul e simplu și hotărât: cu ceea ce avem dela neamul nostru. În materialul plămădit din sbuciumul vieții românești e adevăratul suflet național. E evident că suntem săraci, în unele privințe, pe lângă popoarele apusului, cari au tradiții cu rădăcini adânci în trecut, și biblioteci pline cu lucrări, pe cari le citești cu sfială pentru gândul, simțirea, lumina și căldura, națională din ele, care nu-i a ta. Au opere de muzică, de sculptură, de pictură și vieți de oameni mari, cari au lăsat urme neșterse în sufletul națiunilor respective. Și mai au încă multe alte izvoare de creștere a sentimentului național. Dar avem și noi tot atât de multe și cu valoare națională tot atât de mare.

Avem bătrânele psaltiri și mănăstiri, în cari stă ascuns sufletul de iubire și de credință al strămoșilor noștri. Avem arta populară, poezia și știința originală, care impune multor străini. Avem originea nobilă, arătată prin însuși numele de Român. Avem limba, urmașă directă a unei limbi strălucite, și care a biruit toate dialectele străine, venite în atingere cu ea.

Altă serie de comori pentru dezvoltarea sentimentului național le avem în icoana țării: plaiurile munților noștri, pentru că noi le-am dat populația de ciobani și de turme de oi; dealurile noastre împodobite cu vii și grădini bogate; șesurile mănoase, tot ale noastre, pentru că strămoșii noștri au tras întâia brazdă în ele. Dar malurile Nistrului, unde am făcut de atâtea ori zid de apărare; Dunărea cu rândurile de sate românești pe ambele țărmuri; regiunea Tisei, ca și alte ținuturi ale țării, unde sub fieceare glie de pământ găsim rămășițele câte unui martir român, chinuit în mod îngrozitor de barbaria a fel de fel de călăi ce le-au cutropit moșia străbună? Ale cui sunt și ce sunt toate acestea, dacă nu-s hrana sfântă a conștiinței noastre naționale?

Și mai sunt încă multe realități indiscutabile, ca unitatea etnografică, limbistică și geografică, ce stau la baza unității noastre politice, și pe cari trebuie să le exploatăm pentru întărirea sentimentului național.

Ungurii au aproape în toate școalele lor

un tablou din gips, care reprezintă la mijloc o câmpie, iar în jurul ei o cunună de munți. Geografii maghiari spun că acest chip e icoana pământului destinat de însuși Dumnezeu pentru stăpânirea ungurească.

Uită însă că adevărul e cu totul altul. Mai întâi chipul lor e fals. Ungaria veche, care se întindea până pe creasta Carpaților, nu putea avea în mijlocul ei tot câmpie, deoarece podișul Transilvaniei, dar mai ales munții Apuseni, pătrund până aproape în centrul fostului stat maghiar. Falsul tezel lor e și mai mare, când acești propagandiști susțin în harta lor revizionistă că întreg teritoriul aceluia tablou era, și este și azi, locuit de unul și acelaș popor maghiar. Ei bine, încape în mîntea să-nătoasă a cuiva fie și numai bănuiala că în munții Apuseni, unde, și după o mie de ani de robie ungurească, se păstrează Românul cu sufletul curat, cu inima românească și cu limba vie, ca un răsărit sublim de soare, ar fi pătruns și ar fi stăpânit vreodată picior de ungur?

Mai mult sau mai puțin, tot așa stau lucrurile și cu celelalte ținuturi ajunse în stăpânirea Jugoslaviei și a Cehoslovaciei, așa cum a cerut dreptatea Celui de Sus; nu gipsul și harta mincinoasă a celor de pe pusta ungară.

De mirare, cum de hautparleurii mișcării revizioniste nu văd că par'că în ciuda pretenției lor formații geografice și etnice, Dumnezeu a lăsat o altă formație, care-i ce a adevărată, și anume: Podișul Transilvaniei, incon-

președ. „Astru“-lui. Tuturor le-a răspuns sărbătorit. Două puncte de cor și o neuitată bucată executată la harfă de dna Lupașcu, apoi o poezie ocazională scrisă de dna Gri-gorescu au complectat sărbătoarea, care s'a încheiat în acordurile imnului papal.

Ziua următoare, Luni seara la orele 8, cu acceleratul de Timișoara, Eminența Sa a plecat spre Roma. Lume imensă a ținut să-l salute la gară și să-i ureze dum bun. Regele a fost reprezentat prin baronul Stârcea. Din partea guvernului au fost față dd. miniștri Mironescu, Gusti și Savel Rădulescu. Corpul diplomatic din București, personalul ministerului de externe și public foarte numeros manifestând cu toții velle simpatii pe cari a știut să le cuceriască, în cercuri foarte largi, Cardinalul Dolci în cei zece ani de activitate în România.

Despărțindu-se de noi, ne-a lăsat promisiunea, că „acolo departe, va ridica rugăciuni către Domnul, pentru propășirea României Mari, și pentru Suveranul ei“; iar noi, la rândul nostru, vom ruga pe Stăpânul milelor să-l dea dar bogat și să facă rodnică munca lui în marea câmpie a Bisericii!

† Aurel Ciato. Din trenul care-l ducea spre Cuj, gazetarul sexagenar Aurel Ciato și-a luat călătoria, în urma unui atac de cord în seara zilei de 26 Februarie, deadreptul spre meleagurile veșniciei. — În lumea aceasta și așa se simțea de mult străin. A avut totdeauna orare aproape organică de brutalitatea realităților înconjurătoare. Simțire de poet și fire de gânditor, Aurel Ciato a trăit totdeauna în lumea teoriilor. I-au plăcut în deosebi cele privitoare la politica neamului său. Pe acestea le-a și știut clădi, limpede, cu logică indestructibilă, răzimată pe câteva principii fundamentale și ținând seamă totuși permanent de realitate și posibilități. Așa a fost dintru început, de când colabora la »Unirea« noastră și la »Tribuna« din Sibiu, așa ca redactor șef la »Lupta« din Budapesta, și mai ales la conducerea revistei de el întemeiate: »Revista politică și literară« dela Blaj, care a fost câtăva vreme organul de

doctrină politică a partidului național din Ardeal. Temperament viu și curajos, a luat parte din tinerețe la luptele politice nu numai cu condeiul — suferind și condamnarea la temniță de un an pentru îndrăsneala părerilor sale românești — ci și în val-vârtejul frământărilor zilei. După înfăptuirea visului milenar, Aurel Ciato s-a dat la o parte de valul vieții. N-a cerut nimic dela țara, pe care o servit-o credincios și desinteresat mai înainte de a se înfăptui și pe care acum o părăsește cu regretul de a nu fi realizat idealul său politic: România, un Stat de drept. — Bun român și bun gazetar, Aurel Ciato lasă vii regrete în amintirea tuturor cari au cunoscut Ardealul de dinainte de unire. Odihnească în pace!

Știri mărunte

Oaspe înalt. Atât Dumineca trecută cât și acuma Joi, Blașul a avut un oaspe înalt: pe Preasf. Iuliu al Clujului. Venit în preserile zilelor menționate, înaltul ierarh a conferit sf. taină a ipodiamoniei diaconiei și preoției la zece absolvenți de sf. teologie. După săvârșirea, hirotonirilor, pdr. episcop s'a reîntors la reședința sa.

Vlădică membru al unei Academii laice de științe morale. Academia din chestie există în Franța, și nou alesul ei membru e pdr. Episcop Ruch al Strasburgului. Zelos păstor sufletesc, mare patriot și respectat mănitor al condeiului, ilustrul ierarh a fost ales în noua-i demnitate fără discuții. Fostul profesor de teologie, coadjutor de episcop, inspector al preoților mobilizați, episcop de Nancy, autor al cetitei lucrări »pietatea față de patrie«, neobosit colaborator al »Dicționarului de teologie catolică« și diplomatul ecleslastic de marcă și întâiul vlădică francez al Alsaciei reîntregite, de fapt și este cel mai indicat pentru asemenea cinste.

Agru se lățește. Lumea noastră începe să înțeleagă tot mai bine, și să îmbrățișeze cu tot mai multă căldură atât ideea reprezentată de viguroasa organizație mirenească ce este Agru, cât și organizația ca atare. Numeroasele nuclee

ce se formează ba într-o parte a provinciei noastre mitropolitane, ba într-alta, sunt dovadă glă-suitoare. Mai nou, grație stăruințelor pdr. Teodor Pădurean, au luat ființă două organizații agriste, una în Pogăceana II. Câmp, alta în Pogăceana I. Sat. Cea dintâi a început cu 42 de membri, din cari s'a ales comitetul, cu Gheorghe Cucueș ca președinte. Cea de a doua pornește la drum cu 64 de membri, având pe Alexandru Mureșan I. Eli în frunte, ca președinte. S'au obligat cu toții să lucreze din răspuseri ca pe sfintele Paști tot ce-i bun în cele două parohii să fie intrat deja în cadrele agriste locale. — Doamne ajută!

Locale. Dumineca viitoare, a doua din Paresemi, va predica în catedrală pdr. Dumitru Neda, prof. la Academia de teologie.

— Dumineca trecută s'a ținut *adunarea generală a Băncii populare »Axente Sever«*. Acționarii, adunați în număr neobișnit de mare, au luat știre cu vie satisfacție de faptul îmbucurător că, în butul crizei generale, banca a rezistat greutăților și continuă să-și satisfacă obligațiunile față de deponenți, punând la adăpost sigur și capitalul social. — Consiliul de administrație a fost întregit cu doi membri noi: prof. Ioan Moldovan și Adrian Nyerges. Președinte al băncii a fost ales în proxima ședință a consiliului, prof. Dr. Augustin Popa, iar vicepreședinte d. prof. Ioan Moldovan.

— Conferențiarul de Duminecă al »Astreii« la noi a fost pdr. profesor Ștefan Manciulea. Tema Sf. Sale a fost cea dezvoltată, mai amplu, când cu ședința Societății de Geografie, în Capitală: *Câteva minorități etnice dela apusul Țării*. Vorba caldă, fără podoabe ritoricești, dar bine documentată, a pdr. Manciulea, a captivat până în sfârșit numeroasa asistență ce l'a ascultat.

Cultul lui Hus în scădere. Cehoslovacia anilor postbelici a fost mult tulburată de adoratorii intempestivi ai răsvrătului religios de odinioară. Mai în urmă însă valurile însuflețirii husofile au scăzut rapid. Asociația angajată să ridice un „Muzeu-Hus“ în Constanța și-a sistat lucrările de zidire din lipsă de ajutoare bănești ce nu mai incurg. Continuarea lucrărilor a fost rugată să o preia primăria orașului. Caută

jurat de munți împrejmuși de câmpii, pe cari le încinge apa râurilor Tisa, Dunărea, Nistrul și Marea Neagră. Unde este pe pământ o cetate atât de armonios lucrată, din elemente rânduite de natură? Podiș, munte și câmpie, străbătute de ape, cari pleacă din podiș, ca spițele din butucul roșii, spintecând munții și câmpiile, ca să ajungă în șanțul din jurul cetății, populată, în întregime, de armata lui Traian și Decebal, de aproape două mil de de ani, fără întreruperi!

Dar nu numai atât. În podișul Transilvaniei, care este tocmai în mijlocul țării, și Ungurii îl pretind locuit cu elemente de ale lor, a fost cel mai puternic focar al românismului. Din sufletul Blașului s'a revărsat neîncetat eroismul, gândirea și simțirea națională, până a rupt cătușele puse de străini. În mintea și inima școlărilor acestui orașel, și a altor școlari din leagănul Ardealului, a prins mai întâi principiul de intensificare al conștiinței, scos din opera, de neîntrecută valoare națională, a lui Gheorghe Șincai, și a tovarășilor săi de apostolie română... Și totuși mai sunt capete cari afirmă că Transilvania ungurească Orbii de furia nebună, care-l stăpânește de când i-am trezit la realitatea reală și i-am pus la locul lor, ei nu văd că și mâna de minoritari, cari au mai rămas la noi, în mare parte sunt români maghiarizați și săcuizați, cum dovedește lucrarea științifică „Săcuizarea Românilor prin religie“ de prof. Dr. Sabin Oprean, din Cluj.

O altă problemă, pe care o agită curentul revizionist, e populația munților Carpați. Pe munte nu pot trăi așezări omenești statornice, zice tabăra dușmanilor, și deci munții nu sunt potriviți în centrul statului, ci la graniță, unde e chiar de lipsă o zonă cu puțină populație.

Noi o spunem dela început, că munții noștri fac excepție și sunt șira spinării neamului român. Ei nu sunt nici înalți ca Alpii, nici prăpăstioși ca Pirineii, și nici golași și sălbatici ca Balcanii, greu de trecut și de locuit. Înălțimile modeste ale Carpaților, văile care-i taie până la temelie, pasurile joase și numeroase, depresiunile multe și mari, platurile întinse, cu minunate pășuni pentru oi, apoi clima blândă a iernii, temperatura răcoroasă a verilor și aerul curat al frumoselelor păduri de brazi, sunt o mulțime de factori, cari favorizează și pe viitor, ca și în trecut, posibilitatea de înmulțire a locuitorilor.

Istoria noastră are dovezi pipăibile că acești munți n'au fost și nu sunt un spațiu pustiu. Din contra, aci și-a înfipt neamul nostru primele rădăcini, când încă Ungurii își duceau viața de nomazi, prin stepile din Asia. În sânul munților am avut întâiele nuclee culturale: mănăstirea Voroneș, Patna, Sucevița, Rădăuș, etc. În depresiunile muntoase au luat naștere organizațiile politice: Țara Hațegului; ducatul Loviștei; în bazinul Lotrului; Țara Oltului ardăleșesc; Țara Bârsel; Vatra Dornei;

Țara Maramureșului, cu autonomie națională; multă vreme și după venirea Ungurilor. Aci au fost primele capitale politice: Rădăuși, Suceava, Câmpu-Lung, Curtea de Argeș, Târgoviște, și altele. În munții Polana Ruscăi satele sunt așezate pe coama muntoasă, la 1000—1200 m. înălțime. Vatra Dornei, din Bucovina, e o masă netedă, pe cursul Bistriței, suspendată la 800 m. altitudine, între munți. Locuitorii ei se ocupă cu agricultura și au sate mari, ca cele dela șes. Pe platurile Branului întâlnim cătune sus la 1300 metri. În creștii munților Apuseni au izbucnit cele mai răsunătoare mișcări naționale, conduse de Horea, Cloșca și Crișan și Avram Iancu.

În fine, cum de Săculi s'au așezat tocmai între masivele muntoase: Gurghiu, Harghita și Barotul, de o parte, iar Giurgeul, Ciucul și Vrancea, de altă parte, și cum de au găsit acolo atâtea sate românești, dacă sunt așa de inospitaleri Carpații noștri? Și cum de munții Apuseni n'au incomodat de loc în trecut pe învâțații maghiari, deși au aceeași înălțime ca și Carpații Orientali și n'a prins pe ei nici o populație străină, cu toate presiunile fără scrupul ale stăpânirii de ieri?

Câte alte chestiuni de acestea așteaptă să fie scormonite și arătate lumii, ca să ne cunoască așa cum suntem, nu după informațiile greșite ale străinilor. Așa e, între altele, chestiunea spațiului necesar dezvoltării unei națiuni; răspândirea și densitatea populației,

să rămână apoi netipărită și o mare lucrare comemorativă plănuită, fiindcă nu se prea îmbulzește lumea la subscripții. — »Lidove Listi« e în drept să vadă într-asta lipsa de sinceritate a celorce umpluseră lumea cu vorba, că întreg poporul ceh e un gând și o inimă cu Hus, și dușman Romei.

Cabinetul Hitler din punct de vedere confesional. Actualul guvern al Reichului are și el, — ca, de altfel, toate guvernele Germaniei de după războiu — o seamă de membri catolici. Așa, sunt catolici: Hitler, von Papen, și Eltz v. Rübénach. Tot catolic e botezat și ministrul de justiție Güntner; biserica nașterii sale însă nu-l numără între fiii săi, nici măcar de formă vii, întru cât trăiește în căsătorie civilă. — Ceilalți opt reprezentanți ai puterii de stat german sunt protestanți.

Constituire. Asociația Studenților Români Uniți (*Astru*) din București, cu începerea celui de-al patrulea an de activitate, și-a constituit *noul comitet* precum urmează: Președinte: Gheorghe Rednic, reales; vicepreședinte: Lucian Turdeanu; secretar general: Gh. Fonta; secretari de ședință: Eugenia Todica și Emil Șerban; casier: Iuliana Șandru; controlor: Octav Leluțiu; bibliotecar: Ion Ciobanu; membru în comitet: Laura Simonetti; membru de drept (delegatul p. Mitropolit); p. protopop Gh. Dănilă. — Deie Domnul ca Astru din Capitala țării să-și poată realiza pe deplin visul prins în programul de acțiune pe noul an de activitate!

Mulțumită. Creștinul de bine, care este baciul *Iosif Zinvel*, cursorul cancelariei eparhiale din Lugoj, a mai adăugat la darurile sale din trecut altele noue. Așa în Dumineca lăsatului de brânză ne-a surprins biserica cu o icoană mare și de preț, apoi cu moaște de ale sfintei Tereza cea Mică, și cu flori dela mormântul Domnului, din Ierusalim. Relieful împrejurară îndeosebi edificatoare, că baciul Zinvel face și dar din dar: moaștele le-a primit, pentru sine, firește, dela p. asumpționist Leandru, iar florile dela p. franciscan I. Gârleanu. — Plata lui mare să-i fie la ceriuri! (Pr. *Atanasie Pantea* — Racovița).

Telefonul „Unirii”

P. Racovița. Indignarea Dv. este perfect justificată. Nimenea nu înțelege mai bine decât noi necazurile țării și nici o categorie de slujbași nu suportă cu atâta creștinească răbdare sacrificiile ce ni-se cer. Chiar și atunci când ele sunt exagerate, nedrepte, în strigătoare disproporție cu jertfa cerută altora. Totuși este o măsură în toate. Și cea mai angelică răbdare se isprăvește dela o vreme. Ca acum, de pildă. Cu și fără reduceri, toți funcționarii și-au luat lefurile sub guvernarea național-fărănistă. Singuri noi, preoțimea unită, am rămas cu întregirile de salariu neachitate din Decembrie, și până

din timpurile cele mai vechi până azi, și mai ales studierea notelor etnografice și geografice ale hotarelor României de azi, arătându-se că ele nu pot fi nici cum schimbate fără a lovi în interesele vitale ale națiunii noastre și ale dreptății firești și evidente.

Geografia cu legile ei scoate la iveală entitatea una și indisolubilă a teritoriului nostru, și individualitatea personală a neamului, deosebindu-ne, din ambele puncte de vedere, de vecinii noștri.

Ni se cere acest studiu cu atât mai vărtos, că azi nu se mai luptă numai tunurile distrugătoare de avere, de morală, de viață și de tot ce-i bun pentru omenie, ci se luptă și spiritul națiunilor. Forța brutală a armatei poate, cel mult, învinge pe dușman, dar nu-l poate stăpâni. Dominația definitivă se câștigă prin civilizația și cultura superioară, prin sănătatea morală și conștiința întregii națiuni. Aceste sunt puterile în stare să reziste ori cât, și capabile de orice progres. Ele sunt armata adevărată și sigură, pregătită de mama creștină, de învățătorul, profesorul și preotul, pătrunși de idealul național și spiritul religios al bisericii lui Hristos.

Cețiți și răspândiți: „UNIREA”

azi! Ceeace constituie, evident, o nedreptate flagrantă și un tratament inuman. — N'au lipsit, de sigur, intervențiile episcopilor și repetatele demersuri ale parlamentarilor noștri, pe lângă cei în drept. — Au și încasat, în repetite rânduri, promisiuni liniștitoare. Ultima, solemnă și categorică, zilele trecute. În sensul ei, în luna Martie se va da neapărat suma trebuitoare pentru acoperirea acestor restanțe. Și cu toate grelele încercări în cari a fost supusă încrederea noastră în trecut, suntem gata s'o punem încă odată la contribuție, rugând preoțimea să mai aștepte o săptămână-două în pace și cu nădejde. Avem bune temeiuri să credem că nu va fi nevoie de intervențiuni mai energice!

S. Vulcan. Așa-i; în decursul Anului Sfânt numai în Roma se pot câștiga indulgențe. Decât: nu-i regulă fără excepțiune. Bulla papală „Nullo non tempore” prevede și abateri parțiale dela linia generală, ca de ex. pentru cazul primejdiei de moarte, pentru cercetarea Porțiunculei din Assisi, a grottei dela Lourdes sau a Locurilor Sfinte. Asemenea rămân în vigoare și indulgențele în legătură cu binecuvântările date de cardinali, episcopi și abazi. Altă bullă: „Qui umbratitem”, îngăduie și regulează chestia câștigării indulgenței jubilară din partea celor ce, ob vim majorem, nu pot face pelerinajul la Roma, cum sunt călugării și călugărițele, prizonieri de războiu, intermițați, surghiuniți, deportați, bolnavii, îngrijitorii de bolnavi, muncitorii cari trăiesc din câștigul palmelor și bătrânii peste șaptezeci de ani. — Precum vedeți, Sf. Voastră nu faceți parte din nici una dintr-aceste categorii. Prin urmare... pace. Și răbdare. Căci sigur n'o să rămâneți de pagubă nici așa. Obiceiul vechiu, nu încapă îndoielă că va fi respectat și de astădată: favorurile spirituale ale anului jubilar vor fi extinse la toți fiii bisericii îndată ce va fi încheiat Anul Sfânt oficial. Rugați-vă, deci, Domnului s'ajungeți și acele zile ale harurilor speciale de cari se vor putea împărtăși în deplină măsură și cei ce, dintr'un motiv sau altul, n'au putut să se închine la mormintele SS. Apostoli Petru și Pavel.

Oficiul parohial Târgu-Lăpuș. Chităm primirea abonamentului pe 1932.

Biserica unită Brăila. Am primit abonamentul pe 1933.

Oficiul parohial Semeac. Chităm primirea abonamentului pe 1932.

M. Sănniculaul-Mare. Am primit abonamentul pe ultimii trei ani.

Oficiul parohial Beiuș. Confirmăm primirea abonamentului pe 1932.

D. Răducănești. Am primit abonamentul pe anul curent.

Dr. W. Mittelsteine. Abonamentul l'am primit. Cartea cerută s'a trimis.

REUNIUNEA DE CONSUM SOC. PE ACȚII BOUTĂRIUL DE JOS

CONVOCARE

Reuniunea de Consum, societate pe acții din *Boutăriu de jos*, va ține

a XXVI-a adunare generală

în ziua de 20 Martie 1933, orele 10 a. m. în localul institutului din Boutăriu de jos la care on. acționarii sunt rugați a lua parte în persoană sau prin delegați.

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii asupra activității desfășurate în 1932.
2. Raportul comitetului de cenzori.
3. Descărcarea direcțiunii prin darea absolutului.
4. Aprobarea dispozițiilor de luat față de debitori.
5. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.

ACTIVE		BILANȚ ÎNCHIEIAT LA 31 DECEMBRIE 1932		PASIVE	
1. Mobilier	Lei 482.—	1. Capital social	Lei 40.000.—	1. Capital social	Lei 40.000.—
2. Mărfuri Inventar	8 260.—	2. Fond de rezervă	40.127.42	2. Fond de rezervă	40.127.42
3. Debitori	162 379.—	3. „ dubioase	27.430.50	3. „ dubioase	27.430.50
		4. „ cultural	9.000.—	4. „ cultural	9.000.—
		5. „ filantropic	1.494 20	5. „ filantropic	1.494 20
		6. „ local	4 000.—	6. „ local	4 000.—
		7. Creditori	44.857 78	7. Creditori	44.857 78
		8. Dividendă neridicată	292 —	8. Dividendă neridicată	292 —
		9. Remunerații	2.538 10	9. Remunerații	2.538 10
		10. Salarii datorate	569 —	10. Salarii datorate	569 —
		11. Profit curat	812.—	11. Profit curat	812.—
			Lei 171.121.—		Lei 171.121.—
CHELTUELI		CONTUL PROFIT ȘI PIERDERE		VENITE	
1. Impozite	Lei 12 600 —	1. Mărfuri	Lei 17.372.—		
2. Cheltueli	3.960 —				
3. Profit curat	812.—				
	Lei 17 372.—				Lei 17.372.—

Boutăriu de jos, la 31 Decembrie 1932.

Membrii Direcțiunii:

Valer Paveloniu ss.
director

Iosif Olariu ss.

Iosif Aglieeriu ss.

Dionisie Rața ss.

Alexandru Bârsila ss.

Sevastian Boldea ss.

Contul profit și pierdere, precum și Bilanțul, l-am examinat și l-am aflat în conformitate ce registrele principale și auxiliare.

COMITETUL DE CENSORI:

Mihuț Preda ss.

Petruț Rața ss.

Zeehel Maelovan